UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 5322388
Fax: 0264 432303

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea "Babeş-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de limba română şi lingvistică generală / Departamentul de literatură română şi teoria literaturii
1.4 Domeniul de studii	Limbă şi literatură
1.5 Ciclul de studii	Universitar, nivel master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limba română în context romanic/ Master în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**LMR1232 Semantică modernă teoretică şi aplicată**						
2.2 Titularul activităţilor de curs				Lect. univ. dr. Oana BOC			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Lect. univ. dr. Oana BOC			
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS / DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activităţi: Consultaţii					14

3.7 Total ore studiu individual	140
3.8 Total ore pe semestru	168
3.9 Numărul de credite	7

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	* Cunoaşterea noţiunilor studiate în cadrul cursurilor de *Limba română contemporană* şi (eventual) reactualizarea unor cunoştinţe anterior dobândite (lexicologie + semantică)
4.2 de competenţe	*

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	*
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	* Prezenţă în proporţie de 70%

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	**cognitive** – fundamentarea cadrului teoretic general, de natură să pună în evidenţă principiile, conceptele si metodele de bază ale analizei lingvistice*;* asimilarea limbajului, stilului si terminologiei specifice semanticii, ca şi a principalelor tehnici de cercetare specifice analizei faptelor de limbă, în perspectivă semantică; **practic-aplicative**, în sensul exersării modului de utilizare a principiilor, conceptelor şi metodelor de lucru întrebuinţate în studierea unor fapte de limbă, aplicarea cunoştinţelor însuşite; **comunicativ-relaţionale,** în sensul perfecţionării abilităţilor de a coopera la şedinţele de seminar, de a judeca critic și argumentat un fapt de limbă în perspectivă semantică.
Competenţe transversale	comunicare - îmbunătăţirea nivelului de comunicare, de transmitere a cunoştinţelor iniţiativă în abordarea diferitelor aspecte autonomie în învăţare deschidere spre învăţarea pe parcursul vieţii respectarea eticii profesionale corelarea informaţiei utilizarea integrată a tehnologiei informaţiei valorificarea cunoştinţelor anterior dobândite relationarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	O cunoaştere în profunzime a specificităţii şi a tendinţelor care se manifestă în limba română şi interpretarea adecvată a unor fapte de limbă, în perspectivă semantică. Familiarizarea studenţilor cu aspecte care ţin de teoriile semantice şi de cercetările în domeniu. Cursul prezintă problemele de semantică generală şi semantică lexicală, precum și aspectele de discursivitate în raport cu sensul şi contextul. Supunerea atenţiei a unei serii de elemente de semantică lexicală necesare descrierii structurale a lexicului românesc, ţinând cont de profesia destinatarului cursului. Distingerea tipurilor de analiză semantică, pornind de la lexic spre unitatea de sens.
7.2 Obiectivele specifice	Asimilarea cunoştinţelor şi a terminologiei specifice; O bună stăpânire a noţiunilor din sfera semanticii (lexem, sem, morfologie şi sintaxă); Analiza eficientă a unui fapt de limbă, în perspectivă semantică. Cursul urmăreşte stabilirea unor distincţii la nivelul ştiinţelor limbajului, necesare circumscrierii obiectului semanticii. Se urmăreşte descrierea problemelor de semantică, inventarierea elementelor de metalimbaj proprii descrierii semantice, descrierea unor câmpuri semantice din limba română, urmărirea situaţiilor de schimbare de sens, surprinderea interacţiunii sens – situaţie discursivă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Curs introductiv. Prezentarea tematicii, a bibliografiei. Prezentarea disciplinei: obiect de studiu, direcții de cercetare. Prezentarea criteriilor de evaluare.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
2. Aspecte ale semanticităţii relevante în înțelegerea importanței semnificatului. Perspective asupra semnificatului: de la *logosul semantikos* aristotelic la definirea semanticității; funcția semnificativă în concepția lui Eugeniu Coșeriu și înțelegerea semnificatului ca finalitate sau funcție a limbajului; Cuvinte cheie: semanticitate, semnificat/semnificant, funcție semnificativă, funcțiile limbajului.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
3. Istoricitatea semnificatului și relativitatea lingvistică în concepția humboldtiană. Aspecte ale individualității limbilor din perspectivă semantică. Relevanța conceptelor humboldtiene de "formă internă" și "viziune despre lume" pentru semantică. Cuvinte cheie: semanticitate, creativitate, alteritate, formă internă, valoare lingvistică, relativitate lingvistică.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	

4. Concepte și distincții relevante din perspectiva semanticii în viziunea lui F. de Saussure: semnificat/semnificant, valoare lingvistică. Semantica structurală - concepte și metode de analiză. Cuvinte cheie: semantică structurală, valoare lingvistică, sistem lingvistic, semnificat/semnificant, sem, semem, arhisemem.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
5. Tipuri de semnificat în concepția lui E. Coșeriu. Principiul funcționalității. Cuvinte cheie: semnificat lexical, semnificat categorial, semnificat instrumental, semnificat gramatical, semnificat ontic.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
6. Elemente de semantică discursivă. Perspective în definirea și interpretarea sensului textual. Cuvinte cheie: semn, referent, emițător, receptor, cod, canal, context, act lingvistic.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
7. De la semnificat la sens. Dimensiunea semantică a textului.Valorificarea conceptelor din semantică în abordarea textului literar din perspectivă poetico-stilistică. Cuvinte cheie: conotaţie, denotaţie, izotopie, sens textual, raporturi semiotice, finalitate poetică.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	

8.2 Seminar	Metode de predare	Observaţii
1. Studiu de caz: Helen Keller și înțelegerea principiului simbolismului și a funcției esențiale a limbajului (creația de semnificate). Importanța semnificatului.	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
2. Analiza unor cuvinte românești din perspectiva specificității semantice (a formei interne)	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
3. Despre limitare și nelimitare în limbă. Dileme și soluții.	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
4. Schimbarea lingvistică din perspectivă semantică. Funcții idiomatice și finalități expresive ale neologismelor recent intrate în limbă.	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
5. Funcții și finalități textuale ale inovațiilor lingvistice (lexical-semantice).	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
6. Dimensiunea semantică a textului. Analiză de text.	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	
7. Concluzii. Sinteza disciplinei.	Problematizarea, analiza (semantică), exerciţiul, învăţarea prin descoperire, comentariul de text	

Bibliografie curs și seminar:

1. Baylon, Ch., *Sémantique du langage*, Nathan, Paris, 1995.
2. Boc, Oana, 2016, "De la funcția semnificativă la finalitatea poetică", în Dumitru-Cornel Vîlcu, Eugenia Bojoga, Oana Boc, (eds.), *Şcoala integralistă clujeană. Contribuţii. Volumul 1*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
3. Cassirer, Ernst, 1994, *Eseu despre om. O introducere în filozofia culturii umane*, Ed. Humanitas, București.
4. Cassirer, Ernst, 2008, *Filosofia formelor simbolice*, vol. I, Editura Paralela 45, Pitești.
5. Coşeriu, Eugenio, 1981/2014, *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Editura Universităţii "Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, traducere în limba română de Eugen Munteanu şi Ana-Maria Prisacaru.
6. Coseriu, E., 1975, "Vers une typologie des champs lexicaux", *Cahiers de lexicologie*, vol. 27, 2, Paris, Honoré Champion, 30-51.
7. Coşeriu, Eugen, 1994, *Prelegeri şi conferinţe*, supliment al "Anuarului de lingvistică şi teorie literară" al Institutului de Filologie Română "Al. Philippide", Iaşi, tom XXXIII, 1992-1993, p. 65-82 (cap. "Sintaxă funcțională"); 83-100 (cap. "Semantica cognitivă și semantica structurală").
8. Coşeriu, Eugeniu, 1973/2000, *Lecţii de lingvistică generală*, Editura ARC, Chişinău, traducere în limba română de Eugenia Bojoga, p. 157-216.

9. Coşeriu, Eugeniu, 2009, *Omul şi limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii şi lingvistică generală*, Antologie, argument, note, bibliografie şi indici de Dorel Fînaru, Ed. Universităţii "Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, p. 36-53 (cap. "Omul și limbajul său"); 282-293 (cap. "Semantica, forma interioară a limbajului și structura profundă").
10. Florescu, Cristina, *Probleme de semantică a limbii române*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2007.
11. Humboldt, Wilhelm von, 1935/1984, *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluß auf die geistige Entwicklung des Menschengeschlechts, Berlin,* 1935, fragmente traduse în limba română în *Teorie şi metodă în lingvistica din secolul al XIX-lea şi de la începutul secolului al XX-lea. Texte comentate*, Universitatea din București, 1994.
12. Humboldt, Wilhelm von, 2008, *Despre diversitatea structurală a limbilor şi influenţa ei asupra dezvoltării spirituale a umanităţii*, Ed. Humanitas, Bucureşti, traducere în limba română de Eugen Munteanu.
13. Măgureanu, Anca, *Défense et illustration de l'nalyse sémique*, in „Revue roumaine de linguistique", Tome L, 2005, n°. 1-2, janvier-fevrie, p. 11-18.
14. Pottier, Bernard, *Sématique générale*, PUF., 1992. Consultare : Biblioteca Centrului Cultural Francez, Cluj.
15. Saussure, Ferdinand de, 1916/1998, *Curs de lingvistică generală*, Ed. Polirom, Iaşi.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Fişa disciplinei a fost alcătuită, ţinând cont de noile abordări din domeniu şi de planurile de învăţământ ale facultăţilor de profil din ţară. Conţinuturile cursului pot fi valorificate în cadrul studiilor doctorale, dar şi pe piaţa muncii (cercetători, profesori, personal cu atribuţii culturale).

10. Evaluare

Tip activitate	**10.1 Criterii de evaluare**	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	**Însuşirea şi identificarea corectă a aspectelor discutate în cadrul cursului**	Examen	80%
	Conştiinciozitate; pertinenţa şi relevanţa răspunsurilor		10%
10.5 Seminar	**Însuşirea şi identificarea corectă a aspectelor discutate în cadrul seminarului**		10%
10.6 Standard minim de performanţă			

Data completării 23.03.2022	Semnătura titularului de curs și seminar, Lect. univ. dr. Oana BOC	
Data avizării în departament 23.03.2022	Semnătura directorului de departament, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ştampila facultăţii